ВС КГС: УХВАЛА ПРО ЗАЛИШЕННЯ БЕЗ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАННЯ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОВТОРНОЇ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НЕ МОЖЕ БУТИ ОСКАРЖЕНА В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ ОКРЕМО ВІД РІШЕННЯ СУДУ[1]

Верховний Суд (Касаційний господарський суд)

Реферат. Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду в постанові від 11.09.2018 у справі № 916/1461/16 розглянув питання, чи можна окремо від рішення суду оскаржити ухвалу місцевого господарського суду про залишення без розгляду клопотання про призначення повторної судової експертизи. Саме таку проміжну ухвалу було предметом апеляційного оскарження, а апеляційний господарський суд дійшов висновку, що вона не належить до ухвал, які оскаржуються окремо. Аналізуючи ст. 255 ГПК України, ВС КГС виходив з того, що перелік ухвал, які підлягають апеляційному оскарженню окремо від рішення, є вичерпним, а системне тлумачення цієї статті свідчить: законодавець свідомо розмежував випадки, коли оскаржується лише конкретна процесуальна дія, і випадки, коли оскаржити можна як саму дію, так і відмову в її вчиненні. Ухвали про залишення без розгляду клопотання про повторну експертизу в переліку немає, тож висновок апеляційного суду визнано правомірним. Суд наголосив, що такі процесуальні обмеження встановлено задля ефективного здійснення правосуддя. Вони не позбавляють сторони доступу до суду апеляційної інстанції і не ускладнюють його настільки, щоб зашкодити самій суті цього права, адже право на оскарження проміжних ухвал не скасовується, а лише відтерміновується до ухвалення остаточного рішення у справі. Посилаючись на рішення ЄСПЛ у справах «Пелевін проти України» (20.05.2010), «Мушта проти України» (18.11.2010) та «Наталія Михайленко проти України» (30.05.2013), ВС КГС нагадав, що право на доступ до суду не є абсолютним: воно за своєю природою потребує державного регулювання, зокрема щодо умов прийнятності скарг, і таке регулювання може змінюватися в часі та місці відповідно до потреб і ресурсів суспільства та окремих осіб. Для учасників господарського процесу і судових експертів позиція має практичне значення: незгоду з тим, що клопотання про повторну експертизу не розглянуто, слід обґрунтовувати в апеляційній скарзі на рішення по суті. Реферат підготовлено за повідомленням, поширеним на порталі «Судова влада України».

Ключові слова: повторна судова експертиза, клопотання про призначення експертизи, ухвала суду першої інстанції, апеляційне оскарження, стаття 255 ГПК України, право на доступ до суду, Касаційний господарський суд, практика ЄСПЛ.

Supreme Court (Commercial Cassation Court): A Ruling Leaving a Motion for a Repeat Forensic Examination Without Consideration Cannot Be Appealed Separately from the Judgment

Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi hospodarskyi sud).

Abstract. In its resolution of 11 September 2018 in case No. 916/1461/16, the Commercial Cassation Court within the Supreme Court of Ukraine considered whether a local commercial court's ruling leaving without consideration a motion for a repeat forensic examination can be appealed separately from the final judgment. The appellate court had found that such a ruling is not among the interlocutory rulings open to separate appeal, and the Supreme Court agreed. Interpreting Article 255 of the Commercial Procedure Code of Ukraine, the Court held that the list of rulings subject to separate appeal is exhaustive and that the legislator deliberately distinguished cases where only a specific proced-

ural act may be challenged from those where both the act and a refusal to perform it are appealable. A ruling that leaves a motion for a repeat examination unconsidered is not on that list. The Court reasoned that these limits serve the efficient administration of justice and do not impair the very essence of the right of access to an appellate court, since the parties keep the right to contest interlocutory rulings; that right is merely postponed until the final decision. Citing the European Court of Human Rights in Pelevin v. Ukraine (2010), Mushta v. Ukraine (2010) and Nataliya Mikhaylenko v. Ukraine (2013), the Court recalled that the right of access to a court is not absolute and may be regulated by the state, including conditions of admissibility, in line with the needs and resources of society and individuals. For parties and forensic experts the practical lesson is that objections concerning an unconsidered motion for a repeat examination must be raised in an appeal against the judgment on the merits.

Keywords: repeat forensic examination, motion for examination, interlocutory ruling, appeal, Commercial Procedure Code of Ukraine, right of access to a court, Commercial Cassation Court, European Court of Human Rights.

Першоджерело: *Постанова Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 11.09.2018 у справі № 916/1461/16.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 31.03.2020.*

References

1. Verkhovnyi Sud (Kasatsiinyi hospodarskyi sud). VS KHS: ukhvala pro zalyshennia bez rozghliadu klopotannia pro pryznachennia povtornoi sudovoi ekspertyzy ne mozhe buty oskarzhena v apeliatsiinomu poriadku okremo vid rishennia sudu [Supreme Court (Commercial Cassation Court): A Ruling Leaving a Motion for a Repeat Forensic Examination Without Consideration Cannot Be Appealed Separately from the Judgment] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2020. Vol. 5, No. 2 (26). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1084-vs-kgs-ukhvala-pro-zalishennya-bez-rozglyadu-klopotannya-pro-priznachennya-povtornoji-sudovoji-ekspertizi-ne-mozhe-buti-oskarzhena-v-apelyatsijnomu-poryadku-okremo-vid-rishennya-sudu (onovlena versiia vid 31.03.2020). [in Ukrainian].

2. Postanova Kasatsiinoho hospodarskoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu vid 11.09.2018 u spravi № 916/1461/16 [Ruling of the Commercial Cassation Court Within the Supreme Court of 11.09.2018 in Case No. 916/1461/16]. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76385313 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].